

Nr 9.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

I en den 14 februari 1947 dagtecknad proposition, nr 69, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

Berörda lagförslag är av följande lydelse:

F ö r s l a g

till

L a g

om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

Härigenom förordnas, att andra stycket lagen den 11 april 1924 angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1947.

Jämlikt artikel IX i den mellan Sverige, Danmark och Norge gällande myntkonventionen (SFS 1873:36 och 1876:10) skola enligt konventionen präglade mynt, såväl huvudmynt som skiljemynt, med vissa inskränkningar vara lagligt betalningsmedel efter det värde, varå de lyda, i alla tre rikena, utan hänsyn till i vilket rike de äro präglade, så snart de blott ej blivit vanställda eller på olagligt sätt skadade. I anslutning till dessa bestämmelser ha de tre rikena åtagit sig viss ömsesidig inväxlingsskyldighet.

Sedan efter det första världskrigets utbrott skiljaktigheter efter hand inträtt i värdet på svensk, dansk och norsk krona till den svenska kronans fördel, uppstod en omfattande smuggling av danska och norska skiljemynt till Sverige. För att stävja denna trafik överenskommo de tre ländernas regeringar den 22 mars 1924 om en tilläggsartikel till myntkonventionen, enligt vilken skiljemynt som präglats enligt konventionen i ett av rikena skulle efter viss angiven tid upphöra att vara lagligt betalningsmedel i de andra rikena.

I anslutning till 1924 års tilläggsartikel utfärdades lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige. I denna lag stadgas (i första stycket), att danska och norska skiljemynt, präglade enligt konventionsbestämmelserna, skola upphöra att vara lagligt betalningsmedel i Sverige, och att förty här i riket icke någon skall vara pliktig att mottaga sådana mynt i betalning. Vidare föreskrives i andra stycket samma lag, att mynt, varom nu sagts, skola tillsvidare, vid anfordran, inlösas av riksbanken efter deras lydelse med svenskt skiljemynt eller riksbankens sedlar och att dylik inlösen sker vid varje riksbankens kontor. Denna lag trädde i kraft den 6 oktober 1924.

I en den 16 januari 1947 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse ha *fullmäktige i riksbanken* hemställt att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att andra stycket i 1924 års lag skulle upphöra att gälla. Såsom motivering härför ha fullmäktige anført, att Norges bank — under hänvisning till skiljemyntssituationen i Norge samt den kursförlust Norge gjorde, då Norges bank i sin tur övertog de av riksbanken inlösta norska konventionsmynten — efter anmodan från norska finans- och tulldepartementet hos Sveriges riksbank hemställt, att riksbanken måtte föreslå upphävande av riksbankens förpliktelse att inlösa dylika mynt. Fullmäktige ha vidare anført, att för Danmarks vidkommande ifrågavarande spörsmål icke syntes vara av samma betydelse. Danmarks nationalbank hade emellertid förklarat sig icke ha någon erinran mot att inlösningsskyldigheten upphävdes. Fullmäktige funne det för sin del motiverat, att den berörda skyldigheten för riksbanken att inlösa konventionsmynt bringades att upphöra och att andra stycket i 1924 års lag sålunda upphävdes. Med hänsyn till den förlust, som vid ett omedelbart upphörande av inlösningsskyldigheten kunde uppstå för svenska innehavare av dylika konventionsmynt, borde sådana innehavare beredas lämplig tidsfrist för inväxling av mynten. Då särskilt vid gränstrakterna till Norge norska mynt förekomme i icke obetydlig omfattning, syntes ikraftträdandet av en lagändring av angiven innebörd åtminstone i de län, som gränsade till Norge, böra föregås av lämpliga publiceringsåtgärder.

Fullmäktige ha vidare anført, att därest inlösningsskyldigheten upphävdes borde såsom en följd därav jämväl kungörelsen den 11 april 1924 (nr 71) angående förbud tillsvidare mot införsel till riket av vissa danska och norska skiljemynt upphävas. Beträffande införsel till riket av konventionsmynt komme därefter att gälla samma regler, som enligt valutaförordningen ge-

nerellt gällde beträffande införsel till riket av betalningsmedel. Fullmäktige hemställde sålunda, att jämväl nyssnämnda kungörelse den 11 april 1924 måtte upphävas.

Utskottet tillstyrker fullmäktiges av Kungl. Maj:t biträdda förslag om upphävande av skyldigheten för riksbanken att inlösa enligt konventionsbestämmelserna präglade danska och norska skiljemynt efter deras lydelse med svenskt skiljemynt eller riksbankens sedlar. Mot det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 4 mars 1947.

På bankoutskottets vägnar:

GUST. SVEDMAN.

Närvarande: se under memorial nr 7.
